

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 3. Nonnulla corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

potest videre creaturas, quas videt in Verbo, quam illas potest videre ex vi visionis diuinæ, si hæc ducit in cognitionem ipsarum.

- 11 *Seco sententia Doctorum, quos retuli ex Conimbric. & cum illis assero visionem intuitiuam esse, quæ obiectum videtur in se, & abstractiuam, quæ videtur in alio: illud autem in alio non de quocumque obiecto prius cognito, sed de obiecto, instar cuius aliud cognoscatur, & iuxta hanc explicationem visionem intuitiuam definio: Visio, quæ non attingitur obiectum instar aliis obiecti à se distincti, visio abstractiua, seu non intuitiua est, quæ obiectum instar alterius à se distincti cognoscitur.* Has definitiones existimo esse iuxta mentem Doctorum, quos supra retuli, & iuxta testimonium Pauli adductum supra accommoda distributione quadrant: omnibus operationibus, quas omnes Doctores intuitiuas, & abstractiuas appellant, ut ex illarum explicatione constabit. Quid sit rem instar aliis cognosci, ex ipsa apprehensione terminorum existimo esse perspicuum: illud enim dicitur instar aliis rei cognosci, quod apprehenditur, quasi illi simile, vel indutum accidentibus illius, instar cuius cognosci dicitur. Hunc modum cognoscendi vnum in alio repugnare visioni intuitiue colligo ex descriptionibus, quas retuli supra de visione intuitiua, hoc enim existimo importare illa verba adducta in definitione, quam ex Seco & aliis adducunt Conimbricæ: ita ut per eam teneatur potentia obiecti in se, & ex vi ipsius cognitionis, non verò quæ aliud de comprehetur. Idem volunt alia verba, in quibus conditiones ex Anselmo, & aliis; illa præcipue, quibus dicitur per visionem intuitiuam non debere rem cognosci in alio, sicuti cognoscitur Cæsar in sua statua. Intellige illud simile, per quod explicatur cognitio non debere esse in alio, scilicet, sicuti est cognitio Cæsar in sua statua, quæ similis cognoscitur cum Cæsare, & apprehenditur quasi alius Cæsar, vel potius ut idem repetitur; ex quo capite quæ de facto in hac vita cognoscimus sine specie propria illorum non intuitiue, sed abstractiue, cognoscuntur à nobis, quia illa instar aliarum rerum semper cognoscimus, Angelum videlicet instar iuuenis, personam primam Trinitatis instar senis, & sic de substantia quacunque, & de accidentibus, quæ sensu non percipiuntur siue materialibus, siue spiritualibus.

- 12 *Operationes omnes, quas intuitiuas vocamus, attingere obiecta modo à me explicato facile, si per illarum singulas discurrem, comprobabo. In primis sensationes omnes non percipiunt obiecta instar aliarum rerum, sed omnia ut sunt in se; visio enim non ad instar rei aliis colorem, neque lucem attingit, & sic de aliis sensationibus. Cognitiones intuitiue obiectorum, quæ sensibus percipiuntur non attingere obiecta instar aliarum rerum, certum est, intellectus enim cognoscit alia obiecta instar accidentium, quæ sensibus fuerunt percepta: non verò accidentia instar aliarum rerum, quas sensationibus anima non attingit. Visionem Dei, quæ est prima inter omnes intuitiuas, Deum attingere in se, & non instar aliis rei, dixit Apostolus, tunc facie ad faciem, id est, nullo alio interposito obiecto, vel instar cuius Deus cognoscatur: sed cognoscatur sicuti cognitus sum, id est, sicuti Deus me ipsum cognoscit, non per imagines & similitudines aliarum rerum, sic ego illum cognoscam in se ipso, eo modo, quo duo homines se inveniunt cum positi in proportionata distantia, mutuo vnius facies, alterius faciei omnino patet, & vtriusque vultus mutuo alterius sese offert obtutui.*

- 13 *Reliquæ operationes, quas abstractiuas appellauit Scholæ, obiectum attingere in alio, hoc est, instar aliis modo à me explicato facile, si singulas percurramus, notum erit. Cognitio, quæ Deum actu fidei, vel scientiæ in hac vita cognoscimus, vel apprehensio quælibet Angeli, cuiusvisve substantiæ, vel entitatis, cuius in hac vita speciem non habemus, semper suum obiectum instar aliis apprehendit: Sic primam personam Trinitatis ad instar senis, secundam iuuenis, tertiam columbæ, Angelum adolescentis, tenebras nigredinis apprehendimus, & sic de omnibus aliis obiectis, quæ abstractiue cognoscimus.*

§. III.

Nonnulla corollaria.

- 14 *Primo infero ex his, visionem intuitiuam non opponi cum præcisua, sed cum abstractiua, quod si hoc complexum, abstractiua cognitio, non raro, idem sonet, quod*

Franc. ac Cuiuslibet philosoph. Tom. II.

præcisua; in hac significatione non opponitur cum intuitiua, sed in alia, iuxta quam significat operationem tendentem in obiectum, non in se, sed in alio, seu instar aliis. Ratio est, quia, ut dicebam supra, intuitiua cognitio ex parte actus præcindere potest, & ex parte obiecti neque intuitiua, neque abstractiua potest esse præcisua.

Secundo infero, rectè componi in eadem cognitione rationem intuitionis, & obiectum attingere in alio tanquam in obiecto prius cognito, modò obiectum secundario cognitum non instar primarij cognitione apprehendatur. Hac ratione dixi Deum se in creaturis intuitiue cognoscere, & beatos intuitiue attingere obiecta, quæ in Verbo percipiunt, quia Deus cum se in creaturis cognoscit, non se instar creaturæ apprehendit neque creatura dicit Deum in cognitionem sui tanquam imago, aut obiectum simile, sed tanquam terminus relationis.

Tertio infero, omnia obiecta, quorum proprias species non habemus, abstractiue à nobis cognosci, quod patet inductione supra facta.

Quarto infero, omnia obiecta sensata per sensus externos & internos, intuitiue, quorum omnium proprias species habemus, intuitiue à nobis cognosci. Patet etiam hoc corollarium ex supra dictis.

Quinto infero, obiecta non sensata per sensus externos, etiam si per propriam speciem cognoscantur, abstractiue & non intuitiue in hac vita cognosci. Probat hoc assertum cognitio reflexa quæ cognoscimus cognitionem aliâ, & cognitio, quæ actus nostræ voluntatis deprehendimus, quos cognoscimus per proprias species, & nihilominus instar aliarum rerum apprehenduntur, nō enim valemus actus internos, nisi ad instar obiectorum, quæ sensu percipimus apprehendere. Ratio potest sumi à priori ex imperfectione specierum, quæ imperfectiores producuntur, quando species aliæ eiusdem obiecti per sensus externos transmissæ non fuere.

Maiores potest esse difficultas an in patria per speciem alienam, obiectum aliquod intuitiue cognoscatur. Pars affirmatiua suadet, quia beati in Verbo ex vi visionis creaturas cognoscunt, quas intuitiue ab illis cognoscendas esse dixi, & tamen illas tantum percipiunt per lumen gloriæ, vel speciem impressam Dei, absque vlla propria specie creaturarum: ex eo enim præcisè, quod Deum cognoscant absque vlla creaturarum specie impressa, illarum speciem expressam efformant. Neque in hac conclusione defendenda aliqua apparet difficultas, cum ratio visionis intuitiue, aut abstractiue non consistat in hoc quod est operationem fieri, per species proprias, vel alienas. Multa erant discutienda ad hanc questionem absolute definiendam, videlicet quomodo ex vi visionis creaturas videat beatus, an per eandem visionem beatificam, an per aliam octam ex beatifica. An cognitio siue distincta à beatifica, siue cum illa identificata habeat aliud principium distinctum à lumine gloriæ, vel specie impressa Dei, vel an Deus specialiter concurrat ad talem cognitionem loco obiecti creati vel speciei ab illo mittendæ. Deinde quæ dicatur species impressa propria obiecti, quæ aliena, quia quis posset dicere speciem impressam quæ producit expressam, ex vi cuius obiectum in se ipso, & non in alio cognoscitur, dici propriam speciem, quia de ratione huius nō est produci ab ipso obiecto; Deus enim producit proprias species impressas obiectorum, quæ neque influunt, neque influere possunt in ipsarum productionem. Iuxta quem dicendi modum neque locum haberet dubitandi ratio. Rem non absolute definitio quia multum de nomine agerem, si naturam speciei propriæ contenderet explicare, & quia questiones aliæ supra propositæ ad Theologum, non ad Philosophum attinent; tantum affirmo, cognitionem, quæ beati vident in Verbo creaturas esse intuitiuam, quod si tantum illa dependeat ex Dei specie impressa, dabitur cognitio intuitiua per alienam speciem productam: si autem cognitio creaturarum in Verbo, quatenus creaturarum est, dependeat ab aliqua illarum specie, vel à Deo specialiter supplente vices illius, nulla erit intuitiua cognitio per species alienas tantum producta.

§. IV.

Sauis argumentis.

Multus est Pasqualis tom. 2. Metaph. disp. 8. vt probet cognitionem intuitiuam, & prædicatum intuitionis cum præcisua opponi, ita vt implicet dari cognitionem intuitiuam non attingentem omnes formalitates obiecti.

H 3

Plura